

Recenze – co je to? K čemu je to?

Populární publicistická recenze (tedy recenze ne-odborná) knihy, filmu, divadla, muzikálu, koncertu a čehokoli jiného (dále jen „produkt“) je

informačně-hodnotící žánr,

jehož úkolem je poskytnout čtenáři jistá vodítka ohledně recenzovaného „produktu“ – tedy dám mu cosi vědět ve vztahu k těmto otázkám:

- co je to za typ „produktu“? – a to nejen o které médium jde (neb bystrý čtenář recenze většinou pochopí, že jde o film, knihu, hudební album či cokoli jiného), ale i o kterou žánrovou či stylovou oblast se jedná (protože žánr „produktu“ vypovídá velmi mnoho – mimo jiné definuje jeho potenciální „konzumenty“, tedy ty, jimž je určen)
- co je obsahem produktu? – tedy „o čem to je“ (toto je kategorie často buď naprosto přeceňovaná, nebo naprosto podceňovaná – autoři recenzí například dějí knihy či filmu, jeho popsání i interpretaci věnují buď nehorázně mnoho prostoru, nebo jsou naopak tak zkratkovití, až je to matoucí)
- kdo je autorem a co v rámci jeho tvorby daný „produkt“ znamená? – což je informace, která zasazuje „produkt“ do kontextu dalších produktů i možných očekávání atd.
- jak je produkt řemeslně/umělecky zpracován, nakolik je konvenční, novátorský/originální, zpátečnický, neumělý, propracovaný,... (atd.)?
- nakolik „produkt“ splňuje očekávání, která je na něj možná (vzhledem k výše uvedenému) klást, a nakolik se vyjímá jaksi obecně?
- a příp. jaký vztah k „produktu“ máte vy explicitně (ačkoli vašem mínění implicitně prostupuje celým textem)?

Pořadí, v němž svého čtenáře zahrnete kýženými – a literárně patřičně podanými – informacemi zahrnete, samozřejmě není nikdy pevně dáno, ale vezte, že jeho volba je součástí něčeho, co by se snad dalo nazvat „autorským záměrem“ či „prací se strukturou“.

Čím tedy recenze není?

- recenze není tupě velebícím PR textem ani fanklubovým výkřikem (*je kritická*)
- recenze není pouhým shrnutím či popisem děje (*děj je jen jedním rozměrem díla*)
- recenze není souhrnem invektiv či naopak neargumentovaného dojmologického vynášení do nebe, dokonce není ani poetický zápisem do památníčku (*je argumentativní*)

Recenze je

- zralým a informačně zasyceným vyjádřením postoje vůči kulturnímu artefaktu – vyjádřením, umožňujícím svým čtenářům učinit rozhodnutí, zda tento kulturní artefakt je určen právě jim a co od něj mohou v kvalitativní a obsahové rovině očekávat